

МОРАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ МЕДИЧНОГО ФАХІВЦЯ

**Л.Д. Борейко, С.Б. Семененко*, І.Р. Тимофійчук*, Г.І. Кшановська,
Л.О. Антонюк-Штефаніка, М.І. Бачу**

Кафедра догляду за хворими та вищої медсестринської освіти

*Кафедра фізіології ім. Я.Д. Кіришенблата

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці

Надання якісної медичної допомоги, участь у забезпеченні діагностичного, лікувального процесу, проведення профілактики є невід'ємною частиною діяльності медичної сестри. Загальновизнаним є факт, що медичний працівник повинен не тільки знати лікувальні та діагностичні алгоритми, якісно володіти медичними маніпуляціями, а і забезпечити умови для психологічного комфорту пацієнтів.

Особливого значення набуває робота середнього медичного персоналу з пацієнтами в умовах підвищеного рівня загальної освіченості населення, зростання інтересу до стану свого здоров'я, отримання інформації в Internet-просторі, використання нетрадиційних методів лікування.

Професійна адаптація передбачає насамперед вироблення та вдосконалення професійно значущих особистісних якостей, стереотипів, поведінки; засвоєння основних професійних ролей, форм спілкування, необхідних для успішного виконання майбутньої професійної діяльності; формування професійної рефлексії та професійної самосвідомості медиків.

Саме тому важливим у підготовці майбутнього медичного фахівця є вивчення питань медсестринської етики та деонтології.

На практичних заняттях розглядаються: 1) професійна поведінка медичної сестри та її етична оцінка; 2) взаємовідносини медичних працівників; 3) психологічні аспекти спілкування медичної сестри з пацієнтами та їх родичами; 4) збереження професійної таємниці та інформування пацієнтів; 5) особливості роботи медичної сестри з пацієнтами різного профілю.

Основні морально-етичні норми професії медичної сестри сформулювала основоположниця медсестринства Флоренс Найтінгейл у своїй "Клятві", яка справила найбільший вплив на формування морального обличчя медсестри і не втратила своєї актуальності й до сьогоднішнього дня. Її основні положення обговорюються із студентами на практичних заняттях.

Актуальною на сьогоднішній день є ознайомлення студентів з моральною та правовою відповідальністю медичної сестри перед суспільством. Вивчення Етичного кодексу медичної сестри України та Кодексу міжнародної Ради медичних сестер є основою для самооцінки та уважного ставлення до своїх дій.

Окрім морально-етичних особистісних якостей, медичний фахівець повинен мати належну фахову підготовку та володіти навичками й уміннями, необхідними у професійній діяльності, вміти адекватно оцінювати стан пацієнта та власні професійні можливості і ризики, бути витриманим і

впевненим у своїх силах, самостійним у прийнятті рішень та готовим відповідати за них, ініціативним, наполегливим, цілеспрямованим, а також володіти такими комунікативними якостями, як особиста привабливість, ввічливість, повага до оточуючих, тактовність, уважність, спостережливість, комунікабельність, доступність, довіра до пацієнтів і родичів та уміння завоювати довіру від них.

Для забезпечення навчального процесу на кафедрі використовуються інноваційні технології (мультимедійні презентації, відеофільми, Internet-ресурси), ситуативно-рольові ігри, тестування, реферативні доповіді. В палаті студенти засвоюють особливості спілкування з пацієнтами різних вікових груп. Це дозволяє оволодіти мистецтвом спілкування, особливостями поведінки у різних складних ситуаціях, швидко і ефективно вирішувати поставлені завдання.

Отже, вивчення питань медсестринської етики та деонтології допоможе студентам глибше усвідомити їх значення і творчо застосувати отримані знання у своїй професійній діяльності.

РОЛЬ ДІАЛОГОВОГО НАВЧАННЯ У ПРОФЕСІЙНОМУ СТАНОВЛЕННІ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ

А.С. Борисюк

Кафедра психології та філософії

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці

Під час навчання у вищому навчальному закладі окрім власне засвоєння знань, продовжується професійне самовизначення особистості, здійснюється формування світосприйняття під кутом майбутньої професії, відшліфовуються професійні уміння і навички, накопичується первинний професійний досвід. Варто зауважити, що під час навчання на молодших курсах для студентів особливого значення набуває безпосереднє спілкування викладача і студента, їхня співпраця, співробітництво, від ефективності якого залежить і можливість ідентифікації для студента, і успішність засвоєння інформації.

Особистість викладача – надзвичайно важлива фігура з погляду ефективності навчального процесу й успішності становлення професійної ідентичності майбутнього фахівця. Для студента-початківця викладач виступає в ролі «значущого іншого». Уособлюючи „значущого іншого”, викладач у більшості випадків стає джерелом своєрідної інтелектуальної (не плутати з емоційною) „напруги” для студента. Ця „напруга” виникає за умови панування діалогічного підходу в навчальному процесі і реалізується у вільному спілкуванні з викладачем, у значущості самостійної навчально-пошукової діяльності, у створенні умов для дискусій тощо.

Діалогове навчання забезпечує вдосконалення навичок вербальної репрезентації думок, формує вміння адекватно сприймати висловлювання співрозмовника, швидко й безпомилково орієнтуватися в ситуації, застосовувати емпатію для ідентифікації почуттів співрозмовника, його